

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

Nyomda és kiadói hivatal:
Brassó, Kapu-utca 60 szám — Telefon száma 177.
ELŐFIZETÉSI DÍJ
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve
egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr.
Egyes szám ára 4 kr., kapható:
a kiadóhivatalban, Gross G. Polánek és Friedmann F. urak udvarában

Felolvas szerkesztő:
Dr. Vajna Gábor,
ügyvéd.
Szerkesztőség: Kapu-u. 60.
Értekezhetni:
i. e. 8—9 és d. u. 2—4 óráig.
Telefon száma 177.

HIRDETÉSI DÍJ:
3 hasábos garandon sor v. annak helye 1-szeri hirdetésnél 12 kr.
2 hasábos garandon sor 3 kr. Nagyjobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. bélyeg-díj fizetendő.
Nyitltér sora 15 kr.
Hirdetések és nyitltéri cikkek díja előre fizetendő.

Programmpontok

Brassó, szept. 20.

Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlése mindenkor országos esemény. Esemény, de egyuttal nemzeti ünnep is, a magyar kultúra ünnepe. Most, a mikor ez a közgyűlés harmonikusan és eredményesen lefolyt, gondolkozhatunk az Emke jövő hivatásáról. Ez az egyetlen magyar közművelődési intézmény, mely az erdélyrészi magyar művelődést tekintélyes vagyonnal szolgálja. Viszonyainkhoz képest az Emke másfélmillió forintja jelentékeny összeg, nagyobb aktivitásra alkalmas tényező. Eddigi pályafutásában az Emke iparkodott is kihasználni ezt a kedvező helyzetet, munkáját sok nevezetes alkotás dicséri. Mindezeket elősorolni fölösleges fáradság volna, hiszen az alkotások egész sorát magunk is látjuk, azok létrehozásában magunk is részt szoktunk venni. A nemzeti kulturpolitika azonban sokkal hatalmasabb és jelentősebb, semhogy az eddigi csapásokon megállhatna. A körülöttünk hullámzó nemzetiségek megtanítanak

rá, merre kell figyelmünknek s áldozatkészségünknek, tehát az Emke jövő munkájának is irányulnia.

A magyar nemzet ereje a földjében van. Nemcsak magyar földön kell a magyarnak élnie, de magyar földből is. Mennél többet vagyunk képesek ebből a mozdulatlan kincsből a magyarság számára megszerezni, annál előbbre vittük nemzetünk jövőjét. Lehetne-e tehát szebb és szentebb hivatása az Emkének, mint ha eddigi programját kiszélesítve, a magyar kultúrát nemzeti gazdagságis szempontból is támasztaná. A kisdudóvó, templom, népkönyvtár, iskola, mind jelentékeny, érdemes kulturintézmények, de a földnek az értéke s fenntartó ereje kétségen fölül áll.

Ha megvan a föld, az általa születendő jólét biztosítaná mindazon eszközöket is, melyek most az Emke jóvoltából léteznek.

Ez az egyik programmpont, a mit az Emke jövő munkájába fölvetetni óhajtanánk.

A másik a magyar ipar támogatásának intenzívebb munkája. Az Emke-

gyufa terjesztése praktikus, hazafias cselekedet, vegyünk is mindannyian Emke-gyufát, de maga a mozgalom kis mértékű, a hatalmas testülethez aránytalanul csekély. Ugyanezt a szigorú iparpártolást az egész vonalon végig kell segítenie az Emkének, bele kell vinnie a közönségbe, az életbe, hogy mintegy erős sovíniszta szellem hasson át mindeneket magyar ipari kérdésekben.

Oda kell hatnia végül az Emkének, hogy a közönség egykori nagy lelkesedését, s rokonszenvét, melyet a megszokottság itt-ott merev közömbösséggé kezd átváltoztatni, eleven erővel újra fölébressze, meghódítsa. Csakis egy intenzív, lelkes, áldozatkész társadalom képes hozzásegíteni a magyar kulturpolitikát óhajtott diadalához.

Mit látunk azonban mai társadalmunkban? Nem az egyöntetű, mindent áldozni képes hazafiságot, hanem a körülményekkel alkuvó, szűkkeblű oportunitást. A magyar kultúra támogatásában csak az vesz részt, a ki éppen akar, holott mindenkinek részt kell abban vennie. A mi azonban a legkiáltóbb képtelenség, az a helyzet

A „Brassói Lapok“ tárczája.

Dalaimból.

I.

Vándor felhők . . .

Vándor felhők járnak-kelnek az égen
S azt susogják elfeledtél már régen;
Mást is szeretsz, másra mosolyg ajakad,
Rajt' édes csók számomra már nem takad.

Nem átkozlak, azt kívánom, légy boldog, —
Bár a szívem téged imád, míg dobog . . .
Vándor felhők kérdezzétek meg tőle,
Fájt-e neki, mikor szívem megölte! —

II.

Öreg hársfa levele . . .

Kérlek szépen öreg hársfa levele,
Vedd szívemet s repülj gyorsan el velem;
Repülj véle barna kis lány keblére
S beszélj rólam, mesélj neki, ha kérde.

S lessd ki titkon, gondol-e még néha rám,
Vagy miattam epeszti a bú talán?! —
Jaj, te vén hárs zöld levele megtennéd? . . .
Csókold meg úgy aranyos, szép két szemét!

Kérlek szépen öreg hársfa levele,
Vedd szívemet s repülj gyorsan el velem;
Repülj hozzá, vigasztaljad s mondd neki,
Hogy a szívem örökre őt szereti!

Ibolyai.

Bálványos váron. *)

Itt égeté Hadúr oltárain
Pogány Upor az áldozat tűzét
S mint sas, ha térszke megbolygattatott,
Védmeze az ősapák hitét.
Mint saskirály, sötétben ül
Sasfészke romja még a bércezfokán,
A végtelenbe bámuló telett
Felhő borong; — Upornak lelke tán! —

1895. aug. 21.

Szalay Károly.

*) Egy brassói ur fedezte föl e két érdekes költeményt Bálványos egyik villájában az ajtó fájába beírva. Az utóbbi költemény alatt jelzett dr. Kleinschmidt K. Bálványoson csakugyan öngyilkos lett, s az ismeretlen S. I. sem lehetett messze a haláltól, mikor ezeket a lemondó verssorokat megírta.

A „Büdös“ barlangnál.

Réges régen ide vágytam
Ezt a helyet kerestem
Hogy egy élet táradalmít
Végre kipihenhessem . . .

Jártam tengert, jég hegyeket,
Láttam sok szép világot,
Éltem közbe öröm óráit,
Éltem tenger bánatot.

Föld-anyám! Bárhol is jártam
Mindég szépnél láttalak,
Szebbnek ott, hol korcsfiad:
Emberek nem laktanak.

Legszebb anyám itt vagy mégis
Légzésem hol érzem,
E zord odu, — másnak zord csak, —
Édes ajkad az nekem.

Csókot adj fáradt fiadnak,
Zárj kebledre jó anya,
Adj csókot itt barlangodban
S tied vagyok Nirvanah.

1889. júl.

Dr. Kleinschmidt K.
öngyilkos-je őlt helyett

S. I.

hogy a nemzeti művelődés munkájának íterhe még anyagilag is azokra nehezedik, a kik a mindennapos élet gondját s nehezen czipelik. Értjük a hivatalnokokat, a kisebb kereskedőket, s iparosokat. Ezeken, s főkép a hivatalnokon nyugszik a magyar kultúra nehéz sorsa.

Ezeket a szegény, nehezen élő embereket örökké a kultúra nevében adóztatják, holott csöppet sem válik a kultúra javára, ha ép azok terhelhetnek meg leginkább, a kik különben is a nemzeti kulturát szolgálják. Másrészt pedig, mialatt a szegényebb közép osztályt, s általán a vagyontalan embereket pörére vetkőztetik a kultúra nevében, születésre és vagyónra nézve egyaránt előkelő, gondtalan életű emberek bundába burkolódnak, nehogy az istentelen kultúra kérő szavával őket is fölkeresse.

Sikerese kulturális munkánál, legalább nálunk, elsősorban ezt a visszasszámítást kell megszüntetni. Talán éppen az Emkének volna feladata a progresszív kulturai adó megteremtése. Miképpen? Azt nem tudjuk eldönteni, de hogy kell valamit csinálni, azt lelkünk igaz gondolatával állítjuk.

Belföld.

Brassó, szept. 20.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter f. hó 24-én Iglóra érkezik, hogy az iglói állami faipariskola megnyitását és a kassa-oderbergi vasút nevelő- és tápintézetnek fölavatását részt vegyen.

Az aradi vértanúk napján, október 6-án valamenyi fővárosi templomban gyászistentisztelet lesz.

A Csallóközben óriási erőszakkal dolgoznak az áradás ellen. Pozsonyban, Győrben és Komáromban a helyzet változatlanul kritikus. A dunamenti községekben a Duna több helyen kiöntött.

Külföld.

Brassó, szept. 20.

A delegációkat, ha valamilyen váratlan akadály nem támad, november 10-ére hívják össze.

Jókai Mór nevével hétfőn estig Bécsben időzött és onnan Velenczébe utaztak.

Thun gróf bukása már csak napok kérdése. Hogy ki lesz Thun gróf utóda, arról a politikai köröknek sejtelmük sincs; ez néhány embernek a titka.

Gróf Majláth Gusztáv beszéde.*)

Brassó, szept. 20

(Vége.)

Tisztelt közgyűlés! A kegyes királyné minden egyes eseményből szeretett következtetéseket vonni. Nem vétek tehát a kegyelet

ellen az ő emlékeztetésénél, ha én is a királyné szomorú halálának körülményeiből levonom egyszerű következtetésemet és komoly megfontolás végett a tisztelt közgyűlés elé terjesztem.

Ki is volt az a gyilkos, a ki vakmerő kezeit az Ur felkentjére, a királynéra vetni merészelt? Az az ember az anarchizmus egyik közvitéje volt. Királyi szívet keresett a töre, mert nem az asszonyt, nem az anyát akarta bántani, hanem a tekintély, hatalom és jogrend hordozóját. Nem tett mást, mint a többi anarchista: halálra kereste a fennálló rendet. — Én, t. gyűlés, nem akarok követ dobni arra a nyomorult gyilkosra, nem akarom csupán az elámitott és félrevezetett gonosztevőt állítani az ítélőszék elé, hanem oda állítom első sorban az elámitókat; azokat, kik kezébe adták a tört, a modern hitetlen tudomány képviselőit, kik tagadják az Istent, az emberek szívéből kitépik a hitnek legutolsó gyökerét is; nem a gyilkos anarchistát, hanem az anarchizmus apját és anyját, a modern filozófiát és a szociáldemokratizmust hívom tetemre a királyné koporsójához; jöjjenek, tegyék rideg kezüket a királyné néma sebére és ez ártatlan seb felett vallják meg bűneiket és tévedéseiket. Az embereket, t. közgyűlés, a modern filozófia és szociáldemokratizmus vezeti az anarchizmus örvényébe. Mind a három egyaránt istentelen, mind a három egyszerre, de más-más fegyverekkel támadja az egyházi és állami tekintély képviselőit. A mai istentelen bölcsélet szavaiból, a szociáldemokratizmus bujtogató beszédeivel, azaz anarchizmus törrel támad a fennálló világrend ellen, a mai bölcsész istentelenül gondolkodik, a szociáldemokrata istentelenül beszél, az anarchista gyilkol. A bölcsész úgy véli, hogy nincs Isten, nincs tekintély, a szociáldemokrata fellázad ellene, az anarchista egyenesen legyilkolja. Egy egoista modern filozófus, Stirner Miksa azt vallja magáról vagy az egyedről: „Én vagyok az egyetlen, legmagasabb, az abszolút. Én alkotom meg jogomat, s kivülem más jogforrást el nem ismerek, sem Istent, sem államot.” Egy darabka a mai bölcséletből. „Mi szociáldemokraták — mondotta Bebel a német országgyűlésen — minden tekintélyt tagadunk, akár földit, akár mennyeit. Nincs Ur, nincs szolga, nincs hatóság, sem alattvaló.”

Vajjon t. gyűlés, műveletlen és tudatlan demagógok ezek? Korántsem, a szociáldemokratizmus és anarchizmus vezetői a modern műveltség magaslatán állanak. — Tehát miért lázítják föl akkor a kedélyeket a hatóságok ellen, miért adnak tört emberek kezébe, hogy vele ártatlan királyi vért ontsanak? Azért, t. közgyűlés, mert a modern bölcsélet kimetszette a műveltség talajából az ész, szív egyetlen támaszát: az Istent. Már pedig Isten és ember, Isten és tekintély, Isten és jogrend, Isten és a rajta épülő állami és társadalmi élet elválaszthatlan összefüggésben vannak; gyökerük az Isten. A bölcsélet száműzte a műveltség kebeléből az Istent, s vele együtt vesztette el minden égi kellemét, fényét, nemességét és lett belőle nemtelen, véres kezű gonosztevő.

Ez istentelen műveltséggel szemben, midőn az erdélyi magyar közművelődési egyesület előtt állok, engedjék meg, hogy fölemeljem a valódi, az istenes műveltség lobogóját.

Haladásunkat csak a jogrend és a tekintély vezérszillaga biztosítja, a mely fényét, épp úgy mint minden műveltségünk az ő

nemes zománczát az Istenben való mélységes, eleven hitből nyeri. Ha nem akartuk az anarchistáknak útját hozzánk egyengetni, legyünk azon, hogy műveltségünket, a melynek Erdélyben tisztelője és fejlesztője az egyesület, a hitnek szelid és megnyugtató fénye hassa át. Ne hagyja el az egyesület ezen vezérszillagot, mert ha az elsötétedik és elborul nemzedékünk öntudatában, fiaink feladják a jogrend minden intézményeit, kiforgatják erkölcsi tartalmukból az államot, a családot, a tulajdont és rémes sötétségbe merítik az emberi műveltséget.

Ennek az egyesületnek a magyar műveltséget kell szolgálni, azt a magyar műveltséget, a melynek a kereszténység az édes anyja és a mely évszázadon át eleven sánctól épített a keleti műveletlenség erőszakos hatalma ellen.

A mélyen tisztelt közgyűlés méltán üli ez ünnepen Erzsébet királyné végzetes halálának évfordulóját; hiszen a műveltség veszedelmét siratja a nagy királyné halálában. Midőn a modern műveltség ily véres áldozata előtt állunk, nem kell-e felbuzdulnunk annak romboló hatalma ellen? Igenis, t. közgyűlés! mi, kik szeretjük nemzetünket, hazánkat, hagyományainkat és intézményeinket: mi, kik a magyar faj fölénységét a magyar műveltség fejlesztése által akarjuk biztosítani: minden igyekezetünkkel hassunk oda, hogy műveltségünk és haladásunk feltételét, a tekintély elvét, az ő legbiztosabb alapjára, az Istenre fektessük. Leheljük műveltségünkbe, különösen iskoláinkba, a vallásosság éltető szellemét, hogy ez a műveltség ne véres kezű, hanem szelid lelkű legyen. Ne támadjuk meg, ne is hanyagoljuk el törekvéseinkben a pozitív keresztény irányt, ne vethesse szemünkre a nagy világ, hogy iskoláinkban és egyesületeinkben nem ápoljuk a vallásosságot, az igaz keresztény érzületet s hogy immár más alapot készülünk vetni nemzedékünk boldogulásának, mint a melyet már 900 év előtt vetett első szent királyunk, a mely alap: a mi Urunk Jézus Krisztus.

Ezen az alapon gyászolhatjuk legszebben elhunyt nagyjainkat s köztük boldogult királynénkat; ezen az alapon vívhatunk meg győztesen a nyugati barbarizmussal, a szociáldemokratizmussal és anarchizmussal, mely Istent tagadván, örök eszméről lemondván, az országokat, népeket és nemzeteket méltélyez, ártatlan szívekre tör, — királyokat gyilkol.

«Fides victoria nostra» — a mi hitünk lesz a mi győzelmünk. Ez mikor örök hazát ígér, megtanít szeretni, a földi hazát tisztelni, a királyi vért felkarolni, a népet szeretettel, hogy egyesült erővel küzdve, a keresztény műveltség ege alatt mind a szellemi, mind a gazdasági élet terén felépíthesük a nemzet boldogulásának templomát.

HIREK.

Brassó, szept. 20.

— Választók névjegyzéke. Említettük annak idején, hogy a Brassói Magyarság Intéző Bizottsága által összeállított ellenőrző bizottság tetszámolást adott be az országgyűlési képviselő választására jogosultaknak az 1900-ik évre érvényes ideiglenes névjegyzéke ellen és felszólamlásában mintegy 200 jogtalanul kihagyott magyar választónak a névjegyzékbe való fölvételét és mintegy 40 jogtalanul felvett nem magyar választónak a törlését kérte. A városi központi vá-

*) Lásd lapunk 213. számát.

lasztmánynak a mai nap közszemlére kitett határozata szerint fölvétetett a jogtalanul kihagyott magyar választók közül 104 (I. kerület 90; II. kerület 14). Töröltetett a jogtalanul felvett nem magyar választók közül 8. (I. kerület).

— **Táncmulatság »piros-kék«-ben.** Ezen cím alatt egyik fővárosi lapnak azt írják Brassóból, hogy itt a napokban egyik szász egyesület hivatalos ülésének bevégezte után, kizárólag piros-kék (szász) színekkel feldíszített sötét állítólag ezen színekkel teljesen bevont teremben vig. táncszertélyt tartott. A táncszertélyre állítólag már hetekkel ezelőtt árusították a belépti-jegyeket, később azonban a rendezők, hogy ne legyen joga a rendőrségnek a termet ellenőrizni és a nemzeti-színű zászló alkalmazását esetleg követelni, visszakérték a már kifizetett belépti-jegyeket, azzal a biztosítással, hogy az egyesület utólag úgy intézkedett, hogy a meghívottak belépti-jegy előmutatása nélkül vehetnek részt a mulatságon s azok kivételével, akik a belépti-jegy árát már befizették, csak a zene költségeihez való hozzájárulásra köteleztetnek. Így is lett és a piros-kék szín magasztos színvegyülete mellett boldog volt a társaság, mert nem kellett bejelentési jegyzőkönyvi bélyeget adni; kijátszva a rendőrséget, mert nem kellett díjat fizetni és illetőleg az estélyt bejelenteni, és így az a játék: »Benn a bárány kinn a Farkas«-jól sikerült. — Eddig a jelzett fővárosi lap közleménye, a melynek mai nem tudunk hitelt adni, mert szász polgártársainkat sokkal komolyabb gondolkozású embereknek ismerjük, mintsem, hogy róluk ilyen gyerekes tüntetést a suba alatt feltételezni tudnánk és azért azt hisszük, hogy az egész »táncmulatság kék-piros«-ban csak az illető fővárosi lap élénk tantáziájú levelezője képzelődésének szüleménye. Ha pedig mégis megfelelne a közlemény a valóságnak, akkor nagyon sajnáljuk, hogy az illető levelező se az illető egyesületnek, a mely által, sem az illető helynek, a hol a táncmulatság rendeztetett, közelebbi megjelölésével nem örvendeztette meg az olvasó közönséget. Nagyon lekötöztetett volna minket is és azt hisszük — a rendőrkapitány urat is.

— **Jótekonyczélú estély.** Lapunk tegnapi számában közöltük a »brassói unitárius leányegyház« templomalapja javára október 1-én az »Orient« szálloda nagytermében rendezendő jótekonyczélú estély műsorát. A választékos műorból következtetve ezen estély igen érdekesnek ígérkezik. Különösen érdekessé teszi azon körülmény, hogy sikerült a rendezőségnek közreműködésre megnyerni Krummel Elza és Krummer Margit kisasszonyokat, kik mint kiváló zongoraművésznők a bel-és külföld legelőkelőbb városaiban adott zongorahangversenyekkel a legnagyobb művészi diadalokat aratták, melyekről a sajtó mindenütt a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg. Hogy csak egyet említsünk a »Debreczeni Hírlap« 1898. decz. 12-iki számában ezt írja: »Élénk érdeklődéssel várta a közönség a második számot Scharvenka Buroll zongora négyesét, melyet Krummel Elza és Margit urhölgyek két zongorán unisono adtak elő. Valóban képzeletet felülmuló az a technikai ügyesség, melyet a művésznők elértek, s az a figyelem és zeneérzék, mely a legnehezebb darabok unisono előadásával oly könnyen megküzdött. A játékra egy méltó szó van csak, hogy művészi volt«. — A többi szereplők is valamennyien közönségünknek már ismert kedvencei, s így előrelátható, hogy ezen estély kiváló élvezetet fog nyújtani.

— **Dr. Tutsek Géza** orvostudort felvették a középiskolai iskolaorvosi s egészségtan tanári tanfolyamra.

— **Szüreti ünnepély.** A brassói iparos ifjak önképző egylete által f. évi október hó 1-én (vasárnap) a »Grand Hotel« egyleti helyiség nagytermében nemzetközi zónaposta és tánczczal egybekötött zártkörű tréfás szüreti ünnepély sorrendje a következő: 1. Felvonulás szüreti jelmezben, dallal és zenével. 2. A szüreti szabályok kihirdetése a kisbíró által. 3. A szüret megkezdése. 4. A közönség szórakoztatására többféle mulattató részlet fog előadatni. 5. Szabad-lopás 6. Táncz.

— **A városi zenekar hangversenye.** Jövő vasárnap, f. hó 24-én a Vigadó nagytermében a városi zenekar terített asztalok mellett hangversenyt tart. Kezdeté fél 8 órakor. Belépti díj 30 kr.

— **Művész-hangverseny.** Többször írtuk már, hogy a hírneves gordonkaművésznő G ä r t n e r Leontine kisasszony f. hó 27-én a Vigadóban hangversenyez s a mely alkalommal helybeli művészerők is közreműködnek u. m. Hiemesch Ida k. a. (Sopran) Lassel Rezső zeneigazgató ur (Zongora) Stenner Frigyes városi levéltárnok ur (Bariton) valamint Brandner Antal zeneigazgató ur vezénylete alatt a városi zenekar. A műsor 5 pontból áll s ebből hármat a gordonkaművésznő játszik. A más két pontot Stenner Frigyes ur és Hiemesch Ida kisasszony éneke fogja képezni. A hangverseny kezdete fél 8 órakor.

— **Névváltoztatás.** D o n d e r ó Sándor m. á. v. mozgór brassói lakos, valamint kiskoru gyermekei Mihály, Sándor és Viktoria »B ö l ö n i e« re változtatták nevüket.

— **Fáklyás-zene egy alispánnak.** Lapunk tegnapi számában írtuk, hogy Fogaraváros polgársága impozáns fáklyásmenetrendezett Kapocsányi Mór alispánnak abból az alkalomból, hogy hivatalát ismét elfoglalhata. A polgárság ragaszkodását magyarul Balla Károly ev. ref. lelkész, németül Röscher Ferencz kereskedő és oláhul Gábor Dániel tanító lelkes szavakban fejezték ki. A beszédekre a könyvekig megfagott alispán mindhárom nyelven válaszolt.

— **Az erdélyi szászok szövetekezetei.** A nagyszebeni megyeház disztermében Wolf Károly dr. elnöklésével a minap a Reifeisen féle szász szövetekezetek évi gyűlést tartottak. A bemutatott jelentés szerint a szász szövetekezetek száma hetvennégyről—nyolcvanháromra emelkedett. A szövetekezeteknek ötezer tagja van s a forgalom 1,397.057 forint. A múlt év óta 215 000 forinttal emelkedett a szövetekezeti tagok tartozása; a szükséges pénzt a nagyszebeni általános takarékpénztár bocsátotta rendelkezésre. A szövetekezeti részéről föntartott pincze egyesületeket a filoxera miatt fölőslatják, mert nem igen tudtak eredményt elérni. A jelentés hangsúlyozza, hogy Reifeisen elvhez hűséges maradt a vezetőség s csak olyanoknak nyújt kölcsönt, a kik szövetekezeti tagok. A szövetekezetek központi kezelésének kiadása a múlt évben 5407 irt volt.

— **A katonai léghajózás és a hatóságok.** A belügyminiszter tudomásvétel és megfelelő eljárás céljából értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy Ausztria-Magyarország és Németország egyezsége kötött, hogy a katonai léghajósok a két állam területén kölcsönösen leszállhatnak. Figyelmezteti azonban a belügyminiszter a hatóságokat, hogy idegen katonai léghajósok az ország területéről fényképfelvételt nem eszközölhet-

nek, sem pedig postagalambokat nem ereszthetnek fel. Ugyancsak kötelesek az idegen katonai léghajósok ott, a hol leszállnak, a község előljárásiágánál jelentkezni és magukat igazolni. Ha leszállás közben valami kárt csinálnak, azt megtérítik.

— **A gyertya drágulása.** A gyertyagyárosok elhatározták, hogy ismét kihasználják a közelgő évadot, melyben nagyobb atogasztás és ennek megfelelően felemelték a gyertya árát 4 forinttal métermázsánként mindennemű gyertyára nézve. Az ár felemelését azzal okolják meg, hogy a zsiradékok állítólag szintén drágábbak lettek. Megjegyzendő, hogy a szappan árát is felemelték 2 forinttal métermázsánként.

— **Munkahiány Romániában.** A rossz terméseredmény következtében Romániában mindinkább nyomasztóvá válik a munkahiány. A városi munkálatoknál a hatóságok első sorban a belföldi munkásokat alkalmazzák s ezért már több ezer idegen munkás elhagyta a városokat. A munkanélküli munkások az utóbbi időben mégis nagyon megsaporodtak; egyrészt a mezői munkák hiányában, de másrészt azért is, mert egyes iparágakban, a kedvezőtlen konjunkturák következtében, a munkások számát redukálták.

— **A Standard életbiztosító-társaság,** mely már ezideig is sikeres tevékenységet fejtett ki Magyarországon, avégből, hogy magyarországi szervezetével a helyi igényeknek eleget tegyen, magyarországi üzletei részére az eddigi képviselőt kiegészítése mellett önálló működési körrel magyar igazgatótanácsot szervezett. Ezt az igazgatótanácsot felruházták azzal a hatáskörrel, hogy biztosítási ajánlatokról közvetlenül határozzon és biztosítási kötvényeket önállóan kiállíthasson. A társaság, díjtartalékai jelentékeny részét máris magyar értékekbe és részben a Dréher-palota megvásárlásával magyarországi ingatlanokba helyezte el, az életbiztosítási üzleten kívül alapszabályszerűleg megengedett másnemű üzletekkel is nevezetesen befektetéseket készül Magyarországon tenni.

Táviratok.

A »Brassói Lapok« eredeti távirata.

Győr, szept. 20. Győr-és Esztergomnál az árvíz óriási. Esztergomnál már mostan 17 ezer hold áll víz alatt. Révfülű és Gönyő helységek el vannak árasztva. Esztergomnál a víz megkerüli a védgátakat és a mezőn át hatol be a városba.

Páris, szept. 20. Dreyfus megkegyelmeztetését tegnap aláírták. Dreyfus Rennes-t ma éjjel elhagyhatja.



2 széna prés

kerestetik használatra, esetleg megvételre. Hol? Megtudható a lap kiadóhivatalában.



Keresek

társat, a ki esetleg személyesen is közreműködik egy biztos és jó forgalmu üzlethez a helybeli piacon 3—4000 frttal rögtöni belépésre. Kimutatható legkevesebb 3—4000 frt évi tiszta jövedelem; abszolút semmi Risiko sincsen.

Szives ajánlatokat kérek e lap kiadóhivatalába „Discretio 63441” szám alatt küldeni.

Raupert W. fogorvos műintézete

Weisz-Mihály u. 30.

Kezelszik fájdalom nélküli fogoperatiokról, teljes vagy részbeni elkabítás mellett kívánat szerint, a legújabb veszély nélkül. Művészi fogberakás inylomáz nélkül, legkellemesebb szilárd viselés, arany hidak készítése, arany koronák a gyökerekre erősítve a legújabb amerikai rendszer szerint.

Arany, platina, ezüst és emaille plombák, művészi állkapocs pótlás, Obturatumok, praeparatumok. Rendelő órák: 8—12-ig és 2—6, délelőtt 8—12 szegényebb sorsuaknak mérsékelt árak.

Kőbányai sör

Egy zona villás reggeli 6 kr.

Egy pohár kőbányai sör 8 kr.

Havi előfizetők kosztra olcsón elfogadtatnak

Az „Arany oroszán” vendéglőben
Kut-utcza 23.

Kitűnő olcsó konyha!

Pontos kiszolgálás!

Tiszta erdélyi borok.

Természetes tiszta erdélyi borok

Neustädter K. pinczéjéből, Brassó

Hogy igen tisztelt vevőimnek boraim beszerzését kényelmesebbé tegyem, az alatt felsorolt cégeknél készlet van és mindenkor az eredeti árak mellett kaphatók és pedig:

Hesshaimer J. L. & A. uraknál

Hasenmayer Fritz urnál

Gabel ur schwechati sörcsarnokában.

és saját Ó-Brassói fióküzletében Hosszu u. 30. Dinka István urnál

Valamint alólirott raktárában.

kiváló tisztelettel

NEUSTÄDTER KÁROLY

Bolonya, Kut-utcza 13. sz.

STANDARD

életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon)

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utcza 4.

Évi bevétel	korona	28,000,000
Kiutalt nyereségrészek	„	150,000,000
Vagyon	„	222,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	„	460,000,000

A STANDARD kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad kötvények. — Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. — Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték. — megtámasztatianság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után — Szabad habarubiztosítás népfelkelők részére.

Díjtablázatok kívánatra küldetnek.

Vezérügynök Brassóban; CZINK K.

Naponta friss töltés légnyomással!

A világ legfinomabb és legegészségesebb
söre

„Pilseni Osforrás” három kerekű bicziklin

már öt üveg megrendelésnél is franco házhoz szállítja a

pilseni sörcsarnok

431 (1—3)

Kapu u. 25. Telephon 134.

Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.